

Financieel Beleid
Nota Reserves en Voorzieningen 2012
Gemeente Velsen

November 2011

Inleiding.....	3
1.1 Samenvatting	3
1.2 Leeswijzer	4
2 Context en beleidsuitgangspunten	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2 Definities	5
2.3 Balanspositie.....	5
3 Evaluatie uitgangspunten vorige nota.....	7
3.1 Wijzigingen door veranderingen in voorschriften.....	7
3.2 Wijzigingen als gevolg van praktische overwegingen	7
4 Beleidsuitgangspunten Reserves en Voorzieningen.....	9
4.1 Inleiding.....	9
4.2 Indeling reserves en voorzieningen	9
4.3 Beleidsuitgangspunten.....	11
5 Bijlage wijzigingen.....	14
6 Achtergronden	15
6.1 Balanspositie.....	15
6.2 Reserve Dekking kapitaallasten activa.....	15
6.3 Voorschriften.....	16
7 Bijlage Regelgeving	18
8 Bijlage 1 Overzicht Reserves	22
9 Bijlage 2 Overzicht Voorzieningen	24

Inleiding

Voor u ligt de nota Reserves en voorzieningen. De geldende nota bevat het beleidskader voor reserves en voorzieningen en is in 2007 vastgesteld. Overeenkomstig de Financiële verordening¹ wordt de nota vierjaarlijks geëvalueerd en het kader eventueel bijgesteld.

De nota Reserves en voorzieningen geeft de beleidsrichtlijnen over de vorming, bestemming, mutaties en het opheffen van de reserves en voorzieningen. De nota gaat eveneens kort in op de reserves als financieringsmiddel.

Het doel van deze nota is te beoordelen of de beleidsregels uit de vorige nota (nog) adequaat en actueel zijn. Indien dat nodig blijkt worden beleidswijzigingen voorgesteld en toegelicht.

Wij staan een visie voor waarin reserves een duidelijk doel hebben. Wij achten het voor een integrale afweging van voorgenomen beleid en beschikbare middelen zeer gewenst om met een gering aantal reserves en voorzieningen doelmatig het financieel beheer uit te voeren. Het college acht het instellen van een reserve (of voorziening) raadzaam indien dit noodzakelijk is voor een evenwichtig meerjarenperspectief.

1.1 Samenvatting

Er blijken enkele aanpassingen van het kader Reserves en voorzieningen noodzakelijk, merendeels veroorzaakt door wijzigingen van de wettelijke voorschriften die zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Aanvullend op het geldende kader wordt voorgesteld om:

Ten aanzien van reserves:

- de reserves in te delen in categorieën naar relatie met de uitvoering van de begroting;
- expliciet een toetsing op te nemen in de planning en control cyclus, in de voorjaarsnota;
- rentetoe rekening aan één nieuwe reserve toe te staan (een reserve om kapitaallasten te dekken);
- te rapporteren over de reserves in een voorgeschreven format;
- een nieuwe reserve in te stellen; te weten de reserve Dekking kapitaallasten activa.

Ten aanzien van de voorzieningen:

- nog niet bestede middelen verkregen van (mede)overheden niet meer aan een voorziening te doteren, maar als kortlopende schuld in de balans te verantwoorden.
- het college de bevoegdheid te geven, indien op enig moment een wettelijke verplichting ontstaat tot het treffen van een voorziening, tot uitvoering (instellen en doteren) over te gaan en de raad achteraf te informeren op het eerstvolgend moment van rapportage in de Planning en control cyclus.

Voorstel aanpassing reserves en voorzieningen:

Na beoordeling van de reserves en voorzieningen stellen wij voor om de reserve Combinatiefuncties op te heffen. Ook wordt voorgesteld de reserve Woonfonds te maximeren op een vast bedrag ter hoogte van de reeds door de raad gereserveerde bedragen ten laste van het Woonfonds, door het huidige saldo te verlagen met € 42.547². Daarnaast kan uit de reserve Beleidspeerpunten 2009 een bedrag van € 38.000 vrijvallen; de tenaamstelling van deze reserve wordt reserve Beleidspeerpunt gymzaal Santpoort-Zuid. Tevens wordt voorgesteld een nieuwe reserve Dekking kapitaallasten activa in te stellen.

¹ De financiële verordening stelt, zoals artikel 212 van de gemeentewet voorschrijft, nadere regels omtrent het financiële beleid en beheer van de gemeente.

² Bij de berekening van dit bedrag is rekening gehouden met het voorstel uit de 2^e tussenrapportage 2011 om € 1,3 mln uit de reserve Woonfonds te laten vrijvallen.

Een drietal voorzieningen kan worden opgeheven:

- de voorziening Breedtesportimpuls;
- de voorziening Afkoopregeling geldelijke steun huisvesting gehandicapten;
- de voorziening Grondwaterbeheersing kan, na opname in de voorziening Onderhoud riolering, eveneens worden opgeheven.

De voorziening Onderhoud riolering is een voorziening met twee doelen. Voorgesteld wordt om deze voorziening te splitsen in een voorziening Onderhoud riool en egalisatievoorziening Tarieven rioolrecht.

De hierboven genoemde voorstellen worden toegelicht in bijlage 1 en 2.

1.2 Leeswijzer

Begonnen wordt in hoofdstuk 2 met de relatie van deze nota tot andere financiële nota's. Hoofdstuk 3 geeft eerst een evaluatie van het kader van de vorige nota. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de uitgangspunten en de beleidsuitgangspunten Reserves en voorzieningen besproken en toegelicht. Deze komen voort uit de evaluatie. In hoofdstuk 4 is het nieuwe kader opgenomen, inclusief het kader uit de vorige nota.

In hoofdstuk 5 zijn de wijzigingen ten opzichte van de vorige nota opgesomd.

Het laatste hoofdstuk geeft achtergronden bij de nota, zoals de voorschriften uit de BBV met betrekking tot de reserves en voorzieningen.

Als laatste volgen bijlage 1 en 2 met een overzicht van respectievelijk de reserves en voorzieningen, waarna van alle reserves en voorzieningen alle informatie wordt weergegeven.

2 Context en beleidsuitgangspunten

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal de nota reserves en voorzieningen in de context geplaatst worden van de balans van de gemeente. Zichtbaar wordt gemaakt in welke nota's het beleid van de verschillende balansposten is opgenomen. In hoofdstuk 6 is een uitgebreide theoretische uiteenzetting opgenomen waarin de rol van de reserves en voorzieningen in de financiële functie van de gemeente wordt toegelicht en wordt een nadere uiteenzetting van de voorschriften uit de BBV gegeven.

2.2 Definities

De volgende korte definities zijn te geven voor beide begrippen:

Reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die door de raad. vrij te besteden zijn.

Voorzieningen kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen zijn aan te merken en niet vrij besteedbaar zijn.

2.3 Balanspositie

Reserves en voorzieningen zijn balansposten waarvan niet altijd duidelijk is welke functie zij hebben in de gemeentelijke financiën.

Schema balans:

Balans	
Bezit	Financiering
Vaste activa	Vaste passiva
Vlottende activa	Vlottende passiva

Uit dit schema blijkt dat op de balans van de gemeente een viertal hoofdonderdelen zijn te onderscheiden:

Het bezit: deze kant van de balans vertegenwoordigt het geïnvesteerd vermogen in gebouwen en bedrijfsmiddelen (de vaste activa), het onderhanden werk en kortlopende vorderingen (vlottende activa).

De financiering: deze zijde van de balans laat zien hoe het bezit is betaald: met de langlopende schulden (vaste passiva) en kortlopende schulden (vlottende schulden) en met het eigen vermogen.

Het eigen vermogen wordt bepaald als het saldo van de bezittingen van de gemeente en de schulden van de gemeente en wordt op de balans onder de vaste passiva gepresenteerd.

Voor vrijwel alle hierboven genoemde onderdelen van de balans worden om de 4 jaar de geldende beleidsnota's geëvalueerd, geactualiseerd en vastgesteld. Voor kortlopende vorderingen en schulden geldt dit niet. Deze balansposten kennen weinig risico's.

Tabel balansonderdelen en hun beleidsnota's:

Balanspost:	Nota:
Activa en onderhanden werk	Nota Investeren en afschrijven en Nota Ontwikkeling (grondbeleid)
Kortlopende vorderingen en liquide middelen (debiteuren, kas en giro)	Treasurystatuut (liquide middelen)
Eigen vermogen (reserves)	Nota reserves en voorzieningen
Langlopende schuld (voorzieningen)	Nota reserves en voorzieningen
Langlopende schuld (aangetrokken leningen)	Treasurystatuut
Kortlopende schulden (crediteuren, giro)	Treasurystatuut (liquide middelen)

De nu voorliggende nota behandelt de reserves en voorzieningen.

3 Evaluatie uitgangspunten vorige nota

In dit hoofdstuk worden de geldende beleidsuitgangspunten beoordeeld of zij in de praktijk nog voldoen.

Kort samengevat: het geldend kader uit de nota van 2007 voldoet. De uitgangspunten dienen wel aangevuld te worden. Belangrijkste reden is een wijziging op een tweetal punten van de BBV: de voorzieningen en het verwerken van bestemmingreserves in relatie tot investeringen. Hieronder wordt de vorige nota geëvalueerd.

3.1 Wijzigingen door veranderingen in voorschriften

De belangrijkste wijzigingen waar wij nu in de praktijk mee te maken hebben zijn:

Voorzieningen

Voorheen moesten resterende gelden van medeoverheden in een voorziening gestort worden (artikel 44.2 BBV). Het betreft ontvangen subsidies, die vaak meerjarig besteed mogen worden, zodat ontvangen voorschotten vaak hoger zijn dan de gerealiseerde lasten in een boekjaar. Met name doet zich dit voor in de eerste jaren van een project. De nieuwe voorschriften schrijven voor dat de nog niet bestede middelen onder de kortlopende schulden op de balans dienen te worden verantwoord. De verantwoordingsvoorwaarden zijn ongewijzigd. Er dient, net als voorheen, een verloopoverzicht gepresenteerd te worden als toelichting op de balanspost. De teksten uit de vorige nota die betrekking hebben op dit artikel 44.2 BBV, kunnen vervallen.

Reserves

Een bedrag dat in een reserve aanwezig is ter dekking van investeringskosten, mag niet altijd (meer) gesaldeerd worden met de investering. De investering wordt nu bruto geactiveerd. Als dekking van hogere kapitaallasten is er jaarlijks vrijval uit de reserve. Aan deze reserve zal eveneens rente worden toegerekend om de dekking volledig te laten zijn.

Een toelichting op deze methodiek is in hoofdstuk 6 opgenomen.

3.2 Wijzigingen als gevolg van praktische overwegingen

Rapportage

In de vorige nota is geen rapportageverplichting opgenomen, met ‘en detail’ welke gegevens per reserve beschikbaar dienen te zijn. Om elk misverstand te voorkomen is het, overeenkomstig de paragraaf Verbonden partijen, goed om af te spreken welke informatie aanwezig dient te zijn bij het instellen van een reserve of voorziening. Indien daarnaast afgesproken wordt over welke gegevens gerapporteerd wordt kan dit leiden tot een heldere rapportage in de P&C cyclus over de reserves en voorzieningen.

Indeling

De indeling van de reserves en voorzieningen ontbreekt in de vorige nota. Hierdoor zijn er reserves en voorzieningen ontstaan met meervoudige doelstellingen. Voor de eenvoud en overzichtelijkheid is dit niet gewenst. Het streven is nu om een reserve of voorziening een zo eenduidig en helder geformuleerde doelstelling te geven. De reserves en voorzieningen zijn nu ook ingedeeld in categorieën. Op grond van de doelstelling van de reserve of voorziening kan deze ingedeeld worden in een van de aanwezige categorieën. De indeling is gebaseerd op de geldende voorschriften.

Voorzieningen

In de vorige nota Reserves en voorzieningen is opgenomen dat het college voorzieningen instelt. Dit verhoudt zich voor wat betreft de planning slecht met het vereiste in de wettelijke voorschriften dat op het moment zich een feit voordoet waarvoor voorziening gevormd dient te worden, deze ingesteld dient te worden. In enkele gevallen, vooral ten tijde van het opmaken van de jaarrekening, is het

gewenst dit ook inderdaad dadelijk in de boeken te verwerken.

In de nieuwe nota hebben wij niet willen tornen aan bevoegdheden van de raad maar wel voorgesteld het college te autoriseren om indien dat noodzakelijk is een voorziening te vormen, met een rapportageverplichting via een eerstvolgend product uit de P&C cyclus.

4 Beleidsuitgangspunten Reserves en Voorzieningen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft na een introductie in de eerste paragrafen het geldende kader weer in paragraaf 4.3. In hoofdstuk 4 zullen de noodzakelijk geachte wijzigingen toegelicht worden.

Op peildatum 15 augustus 2011 zijn 28 reserves aanwezig, waarvan 23 actief³ zijn. Op basis van de jaarrekening 2010 is het saldo na bestemming van het rekeningresultaat 2010 € 42,8 mln. Er zijn 30 voorzieningen aanwezig, waarvan 25 actief.

Benchmark tabel

Bedragen x € 1.000	Algemene reserve	Bestemmings reserve	Totaal Eigen Vermogen	Aantal inwoners	alg. res per inwoner	E.V. per inwoner
Gemeente Purmerend ®	3.352	26.732	30.084	79.038	42	381
Gemeente Venlo ®	10.053	123.172	133.225	100.301	100	1.228
Gemeente Velsen	15.331	27.490	42.821	67.281	228	636
Gemeente Alphen aan den Rijn ®	19.005	203.865	222.870	72.534	262	3.073
Gemeente Almelo ®	20.858	75.794	96.652	72.602	287	1.331
Gemeente Haarlem	49.656	74.640	124.296	149.579	332	831
Gemeente Hoorn ®	31.147	63.040	94.187	70.252	443	1.341
Gemeente Beverwijk	17.807	20.560	38.367	38.883	458	987
Gemeente Heemskerk	20.040	31.571	51.611	38.848	516	1.329

De tabel is oplopend gesorteerd naar het bedrag van de algemene reserve per inwoner. De gegevens zijn afkomstig van de op de websites gepubliceerde jaarrekeningen van de desbetreffende gemeenten.

In de tabel is een aantal referentiegemeenten opgenomen, waarmee we in de begroting elk jaar de netto woonlasten in de paragraaf Lokale Heffingen belastingen vergelijken. Uit de tabel blijkt dat we ten opzichte van de overige gemeenten een relatief lage algemene reserve hebben.

In de paragraaf Weerstandsvermogen worden de financiële risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit, waar de algemene reserve deel van uit maakt.

4.2 Indeling reserves en voorzieningen

4.2.1 Indeling reserves

De reserves van de gemeente zijn globaal in te delen in de volgende categorieën

A (algemene) Reserves om risico's af te dekken.

Voorbeeld hiervan is de algemene reserve waarmee de risico's gedekt worden van de gemeente-activiteiten.

Bij de resultaatbestemming wordt, in het geval een positief resultaat in het boekjaar gerealiseerd is, de algemene reserve gevoed. Jaarlijks worden in de begroting en jaarrekening in de paragraaf Weerstandsvermogen de risico's geïnventariseerd en volgens een methodiek beschreven in deze paragraaf, gewaardeerd in euro's. Het totaalbedrag van de berekende risico's wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor het grootste deel omvat de weerstandscapaciteit het saldo van de algemene reserve. Daarnaast wordt een aantal overige posten meegenomen zoals de niet gebruikte

³ Actief betekent hier in de tekst dat de reserve of voorziening een saldo kent en/of regelmatig wordt gemuteerd.

belastingcapaciteit, de stille reserves en de post onvoorzien.

De vergelijking tussen risico's en weerstandsvermogen leidt tot een conclusie of deze capaciteit al dan niet afdoende groot is om de aanwezige risico's af te dekken.

B Reserves die éénmalig gevormd worden om beleidsprioriteiten te financieren in komende jaren. Voorbeelden zijn de reserve Middenhavengebied, Reserve renovatie gebouw B (Stadhuis) en de reserve nieuwbouw het Terras.

In afgelopen jaren, waarin de financiële mogelijkheden ruimer waren, zijn via besluitvorming bij de begroting en de jaarrekening diverse reserves gevormd, om middelen (alvast) te reserveren waarmee in de toekomst beleidsdoelen financieel mogelijk gemaakt konden worden. Het gaat in dit geval om vrij omvangrijke investeringen, zoals de nieuwbouw VMBO en de renovatie van het stadhuis.

C Reserves om meerjarig beleidsprioriteiten te dekken, met een jaarlijkse structurele toevoeging ten laste van de begroting.

Dit betreft één reserve, namelijk de reserve Monumenten.

D Financieel technische reserves.

De reserve Oude Pontweg en een nieuw te vormen reserve Dekking kapitaallasten activa zijn voorbeelden van technische reserves.

Een financieel technische reserve is een reserve die louter om administratieve redenen ingesteld wordt. Bijvoorbeeld om gedurende een bepaalde tijd afschrijvingslasten te dekken overeenkomstig de voorschriften in de BBV. Dit wordt in hoofdstuk 6 verder uitgewerkt.

E Egalisatiereserve.

De reserve WWB is hiervan een voorbeeld.

Deze reserves (D en E) dienen om gedurende een langere periode de lasten en baten in de begroting te egaliseren zodat er geen grote schommelingen in de exploitatie ontstaan.

Toelichting op de indeling

De financieel technische reserves en de egalisatiereserves hebben een direct verband met de begroting. Opheffing van dit type reserves heeft direct budgettaire consequenties. Zij worden elk jaar gemuteerd ten gunste of ten laste van de begroting.

Het opheffen van de eerste drie categorieën reserves heeft geen directe gevolgen voor de begroting. Deze reserves worden niet actief gemuteerd. Eerst zal een concreet bestedingsdoel worden geformuleerd, alvorens zij gemuteerd worden en (incidenteel, eenmalig of in een aantal periodieken) ten gunste van de begroting gebracht worden.

In bijlage 1 is een actueel overzicht opgenomen van de reserves. Op grond van de in deze nota opgenomen kaders, is een conclusie ten aanzien van het wel of niet voldoen aan de kaders opgenomen. Indien een reserve niet voldoet wordt voorgesteld deze op te heffen.

4.2.2 Indeling voorzieningen

De voorzieningen van de gemeente zijn in te delen in vier categorieën te weten:

A Onderhoudsvoorzieningen.

Deze voorzieningen betreffen onderhoudsvoorzieningen voor gebouwen, groen, wegen en overige kapitaalgoederen. De voorzieningen dienen om de exploitatielasten in de begroting over de jaren heen gelijkmatig te houden. Aan deze voorzieningen ligt een door de raad vastgesteld beleidsplan ten grondslag, dat door het college nader uitgewerkt is in een onderhoudsplan.

B Voorzieningen voor in de toekomst gelegen verplichtingen.

Deze voorzieningen zijn wettelijk voorgeschreven om te kunnen voldoen aan het stelsel van baten en lasten.⁴ Voorbeelden hiervan zijn de voorziening Afronding Watertorenpark, Privatisering Bejaardentehuizen.

C Verliesvoorzieningen projecten.

Inmiddels zijn verliesvoorzieningen getroffen voor twee projecten. Kenmerkend aan deze voorzieningen is dat zij toekomstig verwachte verliezen afdekken en op de balans in mindering worden gebracht op de boekwaarde van het onderhanden werk. Het betreft de voorziening Grote Hout en de voorziening Oud-IJmuiden.

D Voorzieningen Dubieuze debiteuren.

Deze voorziening is eveneens bedoeld om te voorzien in het eventueel verlies doordat vorderingen niet inbaar blijken. Beleidsregels zullen worden vastgelegd in een nog te ontwikkelen nota Debiteurenbeleid.

De laatste twee categorieën zijn bijzonder omdat zij in de balans gesaldeerd moeten worden met de balanspost waarvoor de voorziening getroffen is. Daarmee worden zij feitelijk verantwoord onder het bezit, terwijl de voorzieningen ad A en B als schuld worden verantwoord in de balans. De verliesvoorziening Grote Hout bijvoorbeeld wordt in mindering gebracht op de boekwaarde van het onderhanden werk. De voorziening Dubieuze debiteuren wordt in mindering gebracht op de post Debiteuren. Feitelijk betreft dit een afwaardering van het bezit.

In bijlage 2 is een actueel overzicht opgenomen van de voorzieningen. Op grond van de in deze nota opgenomen kaders, is een conclusie ten aanzien van het wel of niet voldoen aan deze kaders opgenomen. Indien een voorziening niet voldoet zal worden voorgesteld deze op te heffen.

4.3 Beleidsuitgangspunten Reserves en Voorzieningen

De volgende beleidsuitgangspunten worden gehanteerd:

4.3.1 Autorisatie vorming dan wel opheffing van reserves en voorzieningen

De raad stelt een reserve en voorziening in en besluit tot opheffing. Daarmee vervult de raad zijn rol bij de allocatie en autorisatie van de middelen. Het college voert het beleid uit binnen de grenzen die daarbij zijn aangegeven.

De vorming dan wel opheffing door de raad van een reserve en voorziening kan in principe op ieder gewenst moment plaatsvinden. Bij voorkeur wordt aansluiting gezocht bij de planning en control producten, zoals de jaarrekening, begroting en tussenrapportages.

⁴ Het stelsel van baten en lasten schrijft voor dat de lasten en baten toegerekend dienen te worden aan het jaar waar de prestatie betrekking op heeft.

De bevoegdheden kunnen als volgt schematisch worden weergegeven:

	Instellen/Opheffen	Onttrekking	Toevoeging
Reserves	Raad	Raad	Raad
Voorzieningen	Raad	College	College

Ten aanzien van het instellen van een voorziening wordt het college geautoriseerd om vooruitlopend op besluitvorming in de raad een voorziening in te stellen, indien deze direct ingesteld moet worden vanwege wettelijke verplichtingen. Het instellen van deze voorziening zal in het eerstvolgende product van de planning en control cyclus aan de raad worden gerapporteerd en in de besluitvorming achteraf geautoriseerd worden.

4.3.2 Kader voor instellen reserve of voorziening

Bij het besluit tot instellen van een reserve of voorziening dient de volgende informatie te worden opgenomen:

- naam en type van de reserve of voorziening;
- het doel waarvoor de voorziening of bestemmingsreserve wordt ingesteld (eenduidig moet zijn welk soort bestedingen ten laste van de reserve kunnen worden gebracht; uitgangspunt hierbij is één reserve, één doel);
- de gewenste maximale/minimale hoogte van de reserve of de noodzakelijke hoogte van de voorziening (met onderbouwing van de bedragen);
- beoogde looptijd van de reserve of voorziening (van, tot);
- manier waarop de reserve of voorziening wordt gevoed.

Hiermee geeft de raad duidelijk aan wat zij bij het instellen met een reserve of voorziening voor ogen heeft. Door deze uitgebreide informatie kan geen misverstand over een reserve of voorziening ontstaan.

4.3.3 Het aantal reserves zoveel mogelijk beperken

Het risico bestaat dat, indien (onoverzichtelijk) veel reserves aanwezig zijn, integrale afweging van beleidsvoorstellen in het gedrang komt. Evenzeer wordt het beheer en het inzicht moeizaam. Uitgangspunt is het aantal reserves beperkt te houden door ondermeer te stellen dat primair een beleidsdoel financieel via de exploitatiebegroting gedekt wordt. Indien een reserve noodzakelijk geacht wordt, zal deze aantoonbaar en beduidend beter dienen bij te dragen aan de realisatie van het beleidsdoel en aan een evenwichtige meerjarenbegroting.

4.3.4 Budgetverantwoordelijkheid

Bij iedere reserve en voorziening hoort een voor het beleidsveld verantwoordelijke budgethouder, die binnen de geldende kaders kan beschikken over de desbetreffende middelen.

4.3.5 Financieringsmiddel

Als algemene regel geldt dat geen rente wordt bijgeschreven op de reserves, met uitzondering voor de nieuw te vormen reserve Dekking kapitaallasten activa. Het toerekenen van rente aan een voorziening is toegestaan wanneer de waardering op contante waarde plaatsvindt.

Algemeen

Er worden integraal, onafhankelijk van de financieringsbron, rentekosten aan de investeringen in rekening gebracht. Op die manier is inzichtelijk hoeveel rentekosten deze met zich meebrengen. De gedachte hierbij is dat de financieringswijze geen rol mag spelen bij de kostprijsberekening van een gemeentetaak. De bespaarde rente (er wordt geen werkelijke rente betaald over het eigen vermogen) die dit oplevert wordt als bate aan de exploitatie toegevoegd.

Uitzondering

De gemeente maakt op de regel om geen rente bij te schrijven op de reserves een uitzondering voor de nieuw te vormen reserve Dekking kapitaallasten activa.

Zie hoofdstuk 6.

4.3.6 Rapportage

Bij de jaarrekening wordt overeenkomstig artikel 54 en artikel 55 van het BBV een overzicht verstrekt van de reserves en voorzieningen met daarin het verloop van deze posten met toelichting op de cijfers uit de balans. In de begroting wordt in de uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente op hoofdlijnen een overzicht verstrekt van de reserves en voorzieningen, ingedeeld naar de in deze nota opgenomen categorieën.

4.3.7 Toetsing reserves en voorzieningen

Jaarlijks worden integraal de reserves getoetst op de in deze nota opgenomen kaders: de actualiteit van de doelstellingen, de waardering van de post en de looptijd van de reserve worden getoetst.

Er bestaan wettelijke voorschriften ten aanzien van de voorzieningen op de balans; de voorzieningen zullen hieraan jaarlijks worden getoetst.

De integrale toetsing zal in de voorjaarsnota opgenomen worden en eventueel voorzien worden van voorstellen tot instellen, muteren of opheffen van reserves en voorzieningen. Bij de begroting en rekening vindt eveneens, als gebruikelijk, een toetsing plaats.

5 Bijlage wijzigingen

In dit hoofdstuk zal samenvattend kort worden ingegaan op de wijzigingen t.o.v. de vorige nota.

1. De nota is in overeenstemming gebracht met de BBV. Nog niet bestede middelen verkregen van (mede)overheden worden niet meer in een voorziening gestort, maar worden als kortlopende schuld in de balans verantwoord. In de vorige nota werd hierop ingegaan. Deze passages zijn verwijderd.
2. Als kader is nu een verplicht aantal gegevens opgenomen die bij het instellen van de reserve of voorziening bij de besluitvorming betrokken dienen te worden.
3. Eveneens geldt nu dat een toetsing van de reserves (en voorzieningen) is opgenomen. Hoewel het strikt genomen niet expliciet hoeft te worden opgenomen omdat bij de rekening en begroting een toets vanwege de voorschriften (BBV) vanzelfsprekend wordt uitgevoerd, is er voor gekozen in de voorjaarsnota een rapportage op te nemen.
4. Formeel is vastgelegd dat, indien een wettelijke verplichting ontstaat op het treffen van een voorziening, het college bevoegd is tot uitvoering over te gaan met een rapportageverplichting aan de raad.
5. In deze nota is een onderdeel 'rapportage' toegevoegd.
6. Er wordt een nieuwe reserve ingesteld: Dekking kapitaallasten activa.
7. Rentetoe rekening is toegestaan op de nieuw in te stellen reserve Dekking kapitaallasten activa.

6 Achtergronden

Dit hoofdstuk geeft een algemene uiteenzetting van onderwerpen uit de in de vorige hoofdstukken kort aangestipte onderdelen van het beleid. In dit hoofdstuk wordt onder meer dieper ingegaan op de positie op de balans van reserves en voorzieningen, de nieuwe te vormen reserve dekking kapitaallasten activa en een toelichting op de (gewijzigde) voorschriften.

6.1 Balanspositie

Om de balanspositie en de rol van de reserves en voorzieningen in de financiële functie van de gemeente te duiden, volgt hieronder een kleine theoretische uiteenzetting. Een van de misverstanden is dat het bedrag, opgenomen onder de balanspost reserves en in de voorzieningen, geld is dat direct beschikbaar is. Wij zullen dit onderdeel toespitsen op de reserves, omdat hierbij deze gedachte meer speelt dat de middelen ‘gereserveerd’ zijn door de raad en derhalve direct beschikbaar zijn.

De reserves behoren tot het eigen vermogen en zijn opgebouwd uit in het verleden gerealiseerde resultaten. Bezien vanuit de financiering kunnen de posten aan de actiefzijde van de balans, waarop de gebouwen, wegen etc. zijn geactiveerd en de waardering van voorraden zijn opgenomen, beschouwd worden als zaken waaraan het geld is besteed. Aan de passiefzijde van de balans, waarop het eigen vermogen, voorzieningen en overige schulden zijn opgenomen, wordt weergegeven hoe de posten aan de actiefzijde van de balans zijn gefinancierd: met leningen of met eigen vermogen. Met andere woorden: het vermogen (geleend geld en eigen geld) ligt vast (in gebouwen en wegen etc.). Geld dat direct beschikbaar is, wordt op de balans opgenomen onder de post liquide middelen, zijnde het saldo dat niet uitgegeven is aan investeringen en exploitatiekosten. Indien het beschikbare ‘kasgeld’ niet toereikend is om een uitgave te doen, bijvoorbeeld om ten laste van een bestemmingsreserve een uitgave te doen, zal ook dit benodigde geld geleend moeten worden. Een goede financiële huishouding heeft een liquide som beschikbaar die in goed evenwicht is met de op korte termijn te verwachten uitgaven.

Voorbeeld:

Twee jaar geleden is ten laste van het resultaat een bestemmingreserve gevormd ten behoeve van het revitaliseren van het Middenhavengebied. Dit was ondermeer mogelijk omdat we een bedrag van het Rijk hadden ontvangen. Sindsdien zijn diverse uitgaven ten behoeve van de gemeentelijke huishouding gedaan (o.a. investeringen) en zijn leningen vrijgevallen en afgesloten, zoals dat ook in elke bedrijfshuishouding gebeurt.

Met het moment van het uitbetalen van de subsidie aan Zeehaven N.V. zal rekening gehouden moeten worden in de liquiditeitenplanning, zodat op het moment dat de uitgave gedaan wordt genoeg liquiditeiten aanwezig zijn.

In termen van een gezinshuishouden: een aantal jaren geleden gekocht huis, kan op dit moment een overwaarde hebben. Dit is een reserve, bezit waar men niet à la minute over kan beschikken in bankbiljetten.

Conclusie is dat de post reserves zichtbaar maakt in welke omvang er met geleend geld gewerkt wordt en in welke omvang met ‘eigen geld’ gewerkt wordt.

De post voorzieningen wordt gezien als een schuld aan derden en daarmee tot het vreemd vermogen.

6.2 Reserve Dekking kapitaallasten activa

De nieuw te vormen reserve Dekking kapitaallasten activa is noodzakelijk geworden omdat de BBV

het niet toestaat de middelen uit bestemmingsreserves, die in het verleden gereserveerd zijn om een investering⁵ mogelijk te maken, bij het activeren op de balans te salderen met investeringen.

De (eerder) gereserveerde middelen ten behoeve van een investering hebben als doel jaarlijks, gedurende de looptijd, in de begroting (een deel van de) kapitaallasten van de investering te dekken. Aan deze reserve zal rente moeten worden toegevoegd.

Rekenkundig zijn de afschrijvinglasten over de gehele periode gelijk aan het beschikbare bedrag in de reserve. Omdat wij rente toerekenen aan de boekwaarde van een actief, ontstaat er een tekort in de dekking van de kapitaallasten ter hoogte van deze rentecomponent. Om dit te voorkomen zal rente moeten worden toegerekend aan de reserve.

Per saldo is deze methodiek neutraal voor de begroting. Ten opzichte van de voorschriften waar salderen was toegestaan geeft de nieuwe werkwijze geen voor- of nadelen in de begroting.

De hogere rente opbrengst (voordeel) van de begrotingspost bespaarde rente kan worden gesaldeerd met de hogere rentelast in de exploitatie(nadeel).

Om technische redenen en om te voldoen aan het gestelde 'één doel, één reserve', is het in verband met het bijschrijven van de rente raadzaam om één reserve in te stellen ten behoeve van de dekking van kapitaallasten⁶ investeringen.

Omdat dit slechts geldt voor de reserves die ingesteld zijn om investeringskosten te dekken, stellen we voor om in deze reserve bedragen uit betreffende reserves samen te voegen. Het betreft een deel van de reserve Zeewijk, voor het kunstgrasveld, de reserve Oude Pontweg en het nu nog resterende deel van de reserve ReinUnie-gelden (t.b.v. kunstgrasvelden en sportpark Rooswijk).

Overboeking van gereserveerde middelen naar deze reserve vindt plaats op het moment van het activeren van de investering.

De nieuwe reserve is getiteld reserve Dekking kapitaallasten activa.

6.3 Voorschriften

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de geldende regels voor reserves en voorzieningen opgenomen (artikel 42 t/m 45). Het vervolg van dit hoofdstuk is een korte formele toelichting op de voorschriften. In hoofdstuk 7 zijn de betreffende voorschriften letterlijk overgenomen, met de toelichting zoals die is opgenomen in de wettekst.

6.3.1 Reserves

Reserves worden aangehouden als buffer om eventuele tegenvallers en onvoorziene, niet te kwantificeren financiële risico's mee af te dekken.

In artikel 43 BBV is gedefinieerd wanneer sprake is van reserves en welke reserves worden onderscheiden. Het kenmerkende van bestemmingsreserves is dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending.

Afhankelijk van het doel van de reserve kan de maximale hoogte en looptijd van de reserve worden bepaald.

⁵ Dit geldt voor investeringen die volgens de voorschriften economische waarde hebben (bijvoorbeeld een auto, bedrijfspand).

⁶ Dit is vooral noodzakelijk voor een duidelijk onderscheid; op een reserve wordt wel of geen rente bijgeschreven.

De reserves worden in de BBV als volgt onderscheiden.:

- a. **algemene** reserves. Deze hebben geen specifieke bestemming en worden vooral aangehouden als financiële buffer voor algemene risico's.
- b. **bestemmingsreserves**. Dit zijn reserves met een omschreven bestedingsdoel of bestemming.

6.3.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden verplicht gevormd om een aantal in de BBV omschreven redenen: een voorziening wordt gevormd voor een inschatbaar toekomstig risico, of om te verwachten periodieke kosten te spreiden, of in het geval gelden van derden worden ontvangen met een vaststaande besteding en/of terugbetalingsverplichting bij niet realisatie. Op een voorziening berust een (voorzienbare) verplichting of een redelijkerwijs in te schatten financieel risico. Voorzieningen worden beschouwd als vreemd vermogen en worden in vier gevallen gevormd:

De voorziening wordt nominaal gewaardeerd of op contante waarde. In dat laatste geval is rentetoe-rekening toegestaan.

Van een voorziening is sprake als het gaat om **te kwantificeren** financiële verplichtingen of risico's (als een risico *niet* kwantificeerbaar is moet dat risico opgenomen worden in de *risicoparagraaf* bij de begroting). Elke voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. Overigens geldt de algemene reserve voor het opvangen van niet te kwantificeren financiële risico's. Het is van belang om jaarlijks te beoordelen of het niveau van de voorziening op termijn de gewenste dekking zal bieden. Jaarlijks wordt hierover informatie verschaft in het jaar-verslag. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de actuele voorzieningen.

6.3.3 Samenvattend overzicht verschil reserves en voorzieningen

Samenvattend overzicht van de verschillen tussen reserves en voorzieningen overeenkomstig de voorschriften.

Reserves		Voorzieningen
Instelling / vorming	Raadsbesluit vereist	Op basis van inschatting van risico's en verplichtingen, en bijdragen derden voor specifiek doel
Toevoegingen / voeding	Resultaatbestemming* (raadsbesluit vereist)	Resultaatbepaling**
Onttrekkingen / besteding	Resultaatbestemming* (raadsbesluit vereist)	Besteding direct ten laste van de voorziening
Bestemming wijzigen	Mogelijk (raadsbesluit vereist)	Niet mogelijk
Rentetoe-rekening	Mag in principe. Bij resultaat bestemming	Niet toegestaan; bij contante waarde wel
Financieel onderbouwd ***	Niet noodzakelijk	Ja, vereist
Perspectief qua voeding	Resultaten uit het verleden	Toekomstgericht

* Bij de begroting of rekening worden eerst alle baten en lasten van de programma's inclusief de toevoegingen aan de voorzieningen gepresenteerd, Dit saldo betreft het *resultaat voor bestemming*. Hierna wordt het resultaat bestemd, dat wil zeggen wordt er toegevoegd of onttrokken aan reserves door middel van een besluit van de raad. Tenslotte resteert het eindresultaat na bestemming.

** Met dit begrip wordt bedoeld dat de last of bate, die de mutatie van de voorziening in de begroting of rekening geeft, in het hierboven bedoelde *resultaat voor bestemming* is opgenomen

***Als financiële onderbouwing geldt bijvoorbeeld een meerjarig onderhoudsplan.

7 Bijlage Regelgeving

A. Relevante wetsartikelen uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Artikel 42

1. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.
2. Het in het eerste lid bedoelde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Toelichting

In dit artikel is de samenstelling van het eigen vermogen aangegeven. Conform artikel 373, het boek 2 BW is bepaald dat tot het eigen vermogen ook behoort het saldo na bestemming volgend uit de programmarekening. Zie het bepaalde in artikel 27, eerste lid, onder e.

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Toelichting

In artikel 43 is gedefinieerd wanneer sprake is van reserves en welke reserves er worden onderscheiden. In de CV 95 werden drie soorten bestemmingsreserves onderscheiden, namelijk die reserves waaraan door provinciale staten of de raad een bepaalde bestemming is gegeven, de nog niet bestede middelen, verkregen van derden met een specifieke aanwending en zogenaamde egalisatierekeningen. De aard van deze reserves is zeer verschillend. Bovendien is het onderscheid tussen voorzieningen en bestemmingsreserves vaag gebleken in de praktijk. Het onderscheid voorzieningen – bestemmingsreserves is van belang omdat voorzieningen vreemd vermogen zijn en reserves eigen vermogen. Met andere woorden, aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat provinciale staten of de raad een besluit kunnen nemen over een andere aanwending. Vanwege dit verschil in karakter is besloten de tweede soort bestemmingsreserves – middelen van derden waarvan de aanwending is gebonden – voortaan onder de voorzieningen te laten vallen. De classificering van middelen van derden, waarvan de aanwendingsrichting vast ligt, onder de voorzieningen is een afwijking van artikel 374, boek 2 BW. Hetzelfde geldt overigens voor bestemmingsreserves in hun algemeenheid. Gezien de aard van de middelen volgt de afwijkende classificatie echter rechtstreeks uit de eigenheid van provincies en gemeenten. Voor tarieven van derden is de relatie tussen het eerste lid, onder b, van artikel 43 en het tweede lid van artikel 44 van belang. Indien tarieven worden geheven, waarvan de besteding gebonden is – dat wil zeggen dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet aan het specifieke doel waarvoor ze geheven zijn worden uitgegeven – dan vallen deze middelen als ze niet in het begrotingsjaar worden besteed onder de voorzieningen. Indien de besteding niet dusdanig is gebonden dat de middelen teruggegeven moeten worden als ze niet aan het doel waarvoor ze geheven zijn worden besteed, dan dienen ze onder de bestemmingsreserves te worden opgenomen. Gezien het verbod op netto activeren – het in mindering brengen van bestemmingsreserves op activa met een economisch nut – dient bij de bestemmingsreserves rekening gehouden te worden met het onderscheid tussen bestemmingsreserves die nog open staan en bestemmingsreserves die aangehouden worden voor de dekking van kapitaallasten van activa die reeds in bezit zijn van de provincie of gemeente. Het veranderen van de bestemming van deze laatste categorie bestemmingsreserves heeft immers gevolgen voor de exploitatie.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b. *artikel 49b*: In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen: “de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;”

3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Toelichting

Voor de definitie van voorzieningen is aansluiting gezocht bij artikel 374, boek 2 BW. In artikel 44 is bepaald wanneer sprake is van een voorziening. Voorzieningen zijn passiefposten in de balans, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum. Het gaat bij voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden, zoals garantieverplichtingen en dergelijke. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, zoals bijvoorbeeld groot onderhoud. Voorts kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals rechtsgedingen, reorganisaties en dergelijke. Voor de gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, die niet in causale relatie staan tot het bedrijfsgebeuren in de periode voorafgaande aan de balansdatum, kunnen geen voorzieningen worden gevormd. Posten als schulden en transitoria vallen niet onder het begrip voorzieningen, omdat daarbij geen onzekerheid bestaat over de omvang en het tijdstip van opeisbaar worden van de schuld of over de omvang en het tijdstip van het ontstaan van de last. Zoals vermeld in de toelichting bij artikel 43 worden in het tweede lid van dit besluit middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is geënclassificeerd onder de voorzieningen. Het derde lid bepaalt dat er geen voorzieningen worden getroffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume, zoals pensioen- en wachtgeldverplichtingen. De reden hiervoor is dat dergelijke verplichtingen bij provincies en gemeenten reeds in de begroting en meerjarenraming zijn verwerkt; ze vervolgens ook nog opnemen op de balans zou dubbelop zijn. Wel dienen verplichtingen waarvan het bedrag oploopt als voorzieningen te worden opgenomen. Gedacht kan worden aan wachtgeldverplichtingen bij personele krimp. Het niet meer opnemen van voorzieningen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume is een nieuwe bepaling, ook ten opzichte van de conceptversie van dit besluit dat voor advies is voorgelegd aan Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IPO) en Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv). Op de reden van deze bepaling is in hoofdstuk 4 van het algemeen deel van de nota van toelichting uitgebreid ingegaan.

Artikel 45

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Toelichting

Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Het is daarom niet toegestaan rente toe te rekenen aan voorzieningen, hetgeen in de praktijk voor 1995 wel gebruikelijk was. Toevoegingen moeten alleen zijn gebaseerd op de tijdige opbouw van de noodzakelijke omvang van de voorziening. Mutaties in voorzieningen wegens toevoegingen of door vrijval vloeien dus voort uit het aanpassen aan een nieuw noodzakelijk niveau en uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld.

Voorts zijn toevoegingen aan voorzieningen nodig als de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd. Een voorziening is tegen contante waarde gewaardeerd als bij de bepaling van de hoogte van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening wordt uitgegaan van een lagere omvang dan de omvang die de voorziening over enige tijd moet hebben. Deze lagere omvang is gelijk aan de te zijner tijd noodzakelijke omvang verminderd met de toevoegingen die in de loop der tijd – tot het moment van verschuldigd zijn – aan de voorziening wordt toegevoegd. Ten slotte, wordt voor de nieuwe groep voorzieningen, genoemd in artikel 44, tweede lid soms, bijvoorbeeld door het Rijk, een verplichte toevoeging, gelijk aan de rentevoet, opgelegd. Een dergelijke toevoeging wordt niet gezien als een rentetoevoeging, maar als een toevoeging om de voorziening op de juiste hoogte te houden.

Paragraaf 4.5.7 Toelichting op de balans

Artikel 52a

1. In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de ontvangen voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b, in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:

- a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
- b. de toevoegingen;
- c. de vrijgevallen bedragen;
- d. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

2. In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de nog te ontvangen voorschotbedragen, bedoeld in artikel 40a, onderdeel a, in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:

- a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
- b. de toevoegingen;
- c. de ontvangen bedragen;
- d. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 54

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.

2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:

- a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
- b. de toevoegingen of onttrekkingen via de resultaatbestemming bij de programmarekening;
- c. de toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar;
- d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
- e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

In dit artikel wordt voorgeschreven welke gegevens per reserve moeten worden verstrekt. De toelichting op de balans per reserve is aangepast aan het principe eerst resultaat bepalen dan pas bestemmen. Directe toevoegingen of onttrekkingen aan reserves mogen niet meer voorkomen. Alle toevoegingen of onttrekkingen dienen plaats te vinden via de resultaatbestemming. Dit betekent dus ook dat, in tegenstelling tot de CV 95, het direct toerekenen van rente aan reserves niet meer is toegestaan. Rente toerekenen kan indirect nog door een «rente» te berekenen en via de resultaatbestemming dit bedrag aan de reserves toe te voegen. De verminderingen bedoeld onder d zijn nieuw en vloeien voort uit de verplichting dat activa voor het bedrag van de investering worden geactiveerd, dat wil zeggen de reserves mogen niet direct in mindering worden gebracht op de activa met een economisch nut (zie artikel 62).

Artikel 55

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van de voorzieningen, bedoeld in artikel 44 en de wijzigingen daarin toegelicht.
2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen;
 - c. ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;
 - d. de aanwendungen;
 - e. saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 55 schrijft voor welke informatie per voorziening moet worden verstrekt.

8 Bijlage 1 Overzicht Reserves

Prog	Reserves	Saldo 31-12-2010 na res. bestem. (in euro's)	Categorie	Directie	Voorstel	Fin consequenties (in euro's)
1	Res. Herstructurering Middenhavengebied	1.500.000,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
2	Reserve WWB	0,00	Egalisatiereserve	Publieke dienstverlening	Handhaven	
3	Res.bestemming 2007 : Nieuwb. Het Terras	491.532,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
4	Reserve DU Combinatiefuncties	171.857,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Opheffen	171.857
4	Reserve Binnenklimaat	250.830,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
4	Reserve Huisvesting VMBO	1.000.000,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
4	Reserve Brede School	1.000.000,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
7	Res. Revitalisering toegangsroute IJmuiden a	500.000,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
7	Reserve -/-25% verkeersslachtoffers	24.125,73	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
7	Reserve bestrijding hondenoeverlast	122.092,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
8	Reserve afvalstoffenheffing ReinUnie-gelden	765.568,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Publieke dienstverlening	Handhaven	
9	Reserve monumenten	70.000,00	Dekking van meerjarige beleidsprioriteit	Publieke dienstverlening	Handhaven	
9	Algemene reserve Grondbedrijf	5.197.646,70	Dekking van evt. risico's	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
9	Res erfpacht en verhuur gronden	721.000,00	Dekking van evt. risico's	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
9	Reserve Masterplan Zeewijk	2.571.022,48	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
9	Bestemmingsreserve Oude Pontweg	2.879.232,00	Egalisatiereserve	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	
9	Reserve Woonfonds	3.146.546,56	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Beheer en Ontwikkeling	Handhaven	42.047
11	Burgerparticipatie	87.936,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Communicatie	Handhaven	
11	Nieuw Reserve Beleidspeerpunten 2009	121.840,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Gemeente-secretaris	Naam wijzigen	38.000
11	Bestemmingsres beleidsspeerpunten 2010	348.585,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Gemeente-secretaris	Handhaven/ naam wijzigen	
11	Reserve besteding ReinUnie-gelden	6.000.000,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Gemeente-secretaris	Opheffen; na overheveling	
11	Res.bestemming 2007 : Renovatie Gebouw E	2.593.605,96	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Interne Dienstverlening	Handhaven	
11	Res. Personeel en Organisatie	684.000,00	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Gemeente-secretaris	Handhaven	
11	Algemene reserve	11.837.281,95	dekking van risico's	Interne Dienstverlening	Handhaven	
11	Dienstverlening	736.055,67	Dekking van (niet structurele) beleidsprioriteit	Publieke dienstverlening	Handhaven	
2	Reserve DU Taalcoaches	0,00			opheffen	
8	Reserve DU SLOK	0,00			opheffen	
9	Reserve Basisregistratie Adressen en Gebou	0,00			opheffen	
	Totaal reserves	42.820.757,05				251.904

Toelichting:

De volgende voorstellen zijn geformuleerd:

Een aantal reserves kan worden opgeheven omdat het saldo nihil is en deze incidenteel gevormd zijn. De bevoegdheid tot het opheffen ligt bij de raad. Deze reserves zullen in het voorgestelde besluit bij deze nota worden opgenomen om te worden opgeheven.

De reserve Combinatiefuncties kan worden opgeheven. Jaarlijks wordt een bedrag ontvangen van het Ministerie. De cofinanciering is structureel in de begroting opgenomen. Het beleidsspeerpunt wordt dus volledig in de exploitatiebegroting meegenomen, zoals in het kader van deze nota past. Een reserve is derhalve niet nodig.

Het bedrag in de reserve Woonfonds kan worden verlaagd met een bedrag van € 42.047 mln. Wij gaan ervan uit dat, omdat de prestatieovereenkomst is afgelopen, de middelen uit de reserve niet meer nodig zijn. Met uitzondering van de reeds via raadsbesluiten gereserveerde middelen ad € 1.842.000. Aan deze reserve worden geen dotaties meer gedaan.

Benadrukt wordt dat de reserve dekking kapitaallasten activa gevoed wordt ten laste van de reserve Masterplan Zeewijk voor een bedrag van € 543.872 (sportveld Zeewijk). Tevens worden middelen uit de reserve ReinUnie-gelden voor een bedrag van € 1.059.295 overgeheveld naar deze reserve (kunstgrasvelden). Het saldo van de reserve Oude Pontweg wordt eveneens overgeheveld omdat deze reserve is ingesteld ter dekking van de kapitaallasten, die niet door de ontvangsten uit huurinkomsten kunnen worden gedekt.

De reserve ReinUnie-gelden bevat eveneens een bedrag van € 1 mln dat bestemd is voor de revitalisering van de Kromhoutstraat. Voorgesteld wordt om dit bedrag over te hevelen naar de bestaande reserve Revitalisering toegangsroute IJmuiden aan Zee.

De reserve Afvalstoffenheffing kan vervallen. Deze reserve is ingezet bij een in de begroting 2011 opgenomen bezuiniging waarbij ReinUnie-gelden zijn ingezet om boekwaarden af te waarderen. (begroting 2011 pagina 19).

Onlangs heeft de raad besloten om de reserve Multifunctionele accommodaties volledig in te zetten voor een brede school in Velsen Noord. Voorgesteld wordt om de reserve ook zo te noemen.

In de reserve Beleidsspeerpunten 2009 zijn twee bedragen opgenomen die eveneens zijn gereserveerd in de reserve Beleidsspeerpunten 2010. Deze (€ 38.000) kunnen derhalve vrijvallen. Voorgesteld wordt om de naam van de reserve Beleidsspeerpunten 2009 te wijzigen in beleidsspeerpunt Gymzaal Santpoort-Zuid.

9 Bijlage 2 Overzicht Voorzieningen

Prog	Voorzieningen	Saldo 31-12-2010 (in euro's)	Categorie	Directie	Voorstel	Fin consequenties (in euro's)
3	Voorziening privatisering bejaardentehuizen	88.664,12	Verplichting in de toekomst	Gemeentesecretaris	Handhaven	
3	Voorziening onderhoud graven	664.713,40	Onderhoudsvoorziening	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
3	Voorziening verzelfstandiging COB	154.884,01	Verplichting in de toekomst	Gemeentesecretaris	Handhaven	
6	Voorziening onderhoud buitensportaccommodaties	6.667,00	Onderhoudsvoorziening	Publieke Dienstverlening	Handhaven	
6	Voorziening onderhoud binnensportaccommodaties	297.916,00	Onderhoudsvoorziening	Publieke Dienstverlening	Handhaven	
6	Breedtesportimpuls	4.326,00	Verplichting in de toekomst		Opheffen	Actuele saldo is 0
7	Voorziening onderhoud Wegen en verkeer onderhoud	1.157.805,13	Onderhoudsvoorziening	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
7	Voorziening Straatwerk OW	182.209,26	Verplichting in de toekomst	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
7	Voorziening onderhoud voertuigen	226.718,00	Onderhoudsvoorziening	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
7	Voorziening onderhoud Openbare verlichting	0,00	Onderhoudsvoorziening	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
7	Voorziening onderhoud Waterwerken	420.176,00	Onderhoudsvoorziening	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
7	Voorziening onderhoud Plantsoenen en parken	266.302,05	Onderhoudsvoorziening	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
7	Voorziening vooruitontv. Derden project Oud-IJmuiden	395.000,00	Verplichting in de toekomst	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
8	Voorziening Grondwaterbeheersing	194.906,00	Onderhoudsvoorziening	Beheer en ontwikkeling	Opheffen	Integraal met voorziening riolering
8	Voorziening Onderhoud riolering	4.292.262,39	Onderhoud	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
9	Grondbedrijf:Herstraten	1.113.780,00	Verplichting in de toekomst	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
9	Afkoopregeling geldelijke.steun huisvesting gehandicapten	20.944,99	Verplichting in de toekomst	Beheer en ontwikkeling	Opheffen	Is formeel geen voorziening; is overgeboekt
9	Voorziening afronding Watertorenpark	175.000,00	Verplichting in de toekomst	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
11	Verkiezingen	0,00	Egalisatie	Publieke Dienstverlening	Handhaven	
11	Voorziening spaarverlof	93.708,56	Verplichting in de toekomst	Gemeentesecretaris	Handhaven	
11	Voorziening gebouwen (onderhoud)	687.591,95	Onderhoudsvoorziening	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
AD	Voorziening Precariobelasting	8.578.000,00	Verplichting in de toekomst	Publieke Dienstverlening	Handhaven	
	Totaal voorzieningen	10.443.574,86				
11	Voorziening Forteiland	3.600.000,00	Dubieuze debiteuren	Interne dienstverlening	Handhaven	
9	Voorziening Oud-IJmuiden	269.000,00	Verliesvoorziening projecten	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
9	Voorziening Grote Hout	4.100.000,00	Verliesvoorziening projecten	Beheer en ontwikkeling	Handhaven	
AD	Voorziening dubieuze debiteuren Soza	1.795.539,00	Dubieuze debiteuren	Interne dienstverlening	Handhaven	
AD	Voorziening dubieuze belasting debiteuren	3.684.951,00	Dubieuze debiteuren	Interne dienstverlening	Handhaven	
AD	Voorziening dubieuze debiteuren	448.574,00	Dubieuze debiteuren	Interne dienstverlening	Handhaven	
7	Voorz.inrichting/lichtmasten Z'kruisstr.	0,00			Opheffen	
7	Voorziening woonrijpmaken meervlietstraat	0,00			Opheffen	
	Totaal verliesvoorzieningen	13.898.064,00				
	Generaal totaal	24.341.638,86				

Toelichting.

De volgende voorstellen zijn geformuleerd:

Een aantal voorzieningen is niet meer in gebruik en omdat het saldo nihil is kunnen deze worden opgeheven. Deze bevoegdheid ligt bij de raad. Het betreft de voorzieningen Breedtesportimpuls, Inrichting/lichtmasten Zuiderkruisstraat en Woonrijp maken Meervlietstraat.

Tijdens de screening van de voorzieningen bleek dat de voorziening Afkoopregeling geldelijke steun huisvesting gehandicapten strikt genomen geen voorziening is maar op de balans onder de overlopende posten dient te worden opgenomen.

De voorziening Riolering is een voorziening met twee doeleinden: tariefegalisatie rioolrechten en onderhoudsvoorziening. Voorgesteld wordt om, na bepaling van de saldi van beide voorzieningen op grond van het nieuwe Gemeentelijk rioleringsplan, aan deze twee nieuwe voorzieningen te doteren, ten laste van de huidige voorziening. Voorgesteld wordt om de voorzieningen reeds nu in te stellen. De voorziening Grondwaterbeheersing kan worden samengevoegd met de voorziening Onderhoud riolering omdat de kosten van beide via het rioolrecht worden doorberekend aan de burger.